

JOSÉ M. TORRES

State Library

Biblioteca Estatal

Emplaçament. Site
 Av. Juan Carlos I, Murcia
 Arquitecte. Architect
 José M. Torres Nadal
 Col·laboradors. Collaborators
 E. Serra, J. Martínez Torreblanca
 (arquitectes. architects)
 E. Rodríguez, X. Rovira
 A. Torregrosa, L.F. Perona
 (aparelladors. surveyors)
 Constructor. Contractor
 Cubiertas y MZO
 Projecte. Design 1988
 Execució. Construction 1994
 Fotografies. Photographs
 J. de la Cruz Mejías
 M. Laguillo

1988

Pocs programes com el d'una biblioteca, entesa com un gran centre de comunicació i d'informació, han sofert, des de fa poc temps fins ara, una modificació tan intensa en el seu funcionament i en la seva estructura organitzativa i figurativa. Pocs exemples tan idonis per il·lustrar la necessitat de la versatilitat de l'arquitectura com a suport de les transformacions en els continguts culturals, en els processos de gestió o en els suports de difusió dels mitjans de comunicació, independentment de quins siguin.

I no pot ser sinó així: una biblioteca, pel seu ús i pel seu contingut, és per excel·lència un dels paradigmes on podem reconèixer les evolucions i les transformacions dels canvis culturals. I aquella arquitectura que la representi ha d'assumir —i fins i tot ha d'evidenciar— totes aquestes realitats si vol ser alguna cosa més que uns simple experiència estètica.

El projecte que el 1988 ens va encarregar el Ministeri de Cultura va tractar de donar una resposta a aquestes i a altres qüestions.

El solar era un rectangle de 50 x 100 m a la zona d'expansió de Múrcia. Aquest lloc de dimensions generoses, ben comunicat amb el centre i sense la presència d'altres sol·licitacions que les del seu ús futur, semblava el lloc idoni per poder pensar l'essencial d'una biblioteca moderna. N'hi va haver prou amb veure aquell lloc buit, aquella plataforma lliure i versàtil sobre la qual pensar la idea d'una biblioteca, per trobar la relació que buscàvem entre arquitectura, programa i lloc. La repetició per tres vegades d'aquestes plataformes, separades l'una de l'altra per cinc metres d'alçària, permetia estendre sobre cadascuna d'elles el contingut essencial del programa de cada planta: a la planta baixa, els espais més dinàmics d'aquesta comunicació, com el préstec —infantil i d'adults—, l'hemeroteca, la sala de lectura de joves, etc.; a la primera planta, una única sala que fos alhora sala de lectura, videoteca i fonoteca, amb un ús que mostrés que, avui,

llegir un llibre, veure un vídeo o escoltar un disc forma part d'un únic sistema de comunicació; la tercera contenia l'específic de la història de la regió i de la cultura de Múrcia.

Una planta soterrani amb una petita sala d'exposicions i un petit saló d'actes, també amb els espais per a magatzem, bibliobusos i instal·lacions, i unes entreplantes destinades als magatzems de planta, completen el programa. Sobre cada planta, el programa ocupava aquell espai que necessitava, deixant la resta de l'espai buit, preparat per ser utilitzat a l'aire lliure.

L'arquitectura de cada planta no buscava formalitzar-se en cap definició prèvia, garantint d'aquesta manera la versatilitat del seu ús: es tractava de proporcionar una llei al programa de cada planta, una certa forma d'ordre que permetés parlar d'activitats sense necessitat d'associar-les a recintes i que permetés parlar d'usos sense necessitat que les seves diferències impliquessin compartimentacions.

Aquesta indiferenciació funcional va propiciar una arquitectura feta de sostraccions, de renúncies, fins i tot acceptant que, en el límit, la construcció del projecte se situava en l'estret fil en què l'arquitectura encara no és arquitectura i, simultàniament, per ser tanta, està a punt de deixar de ser-ho.

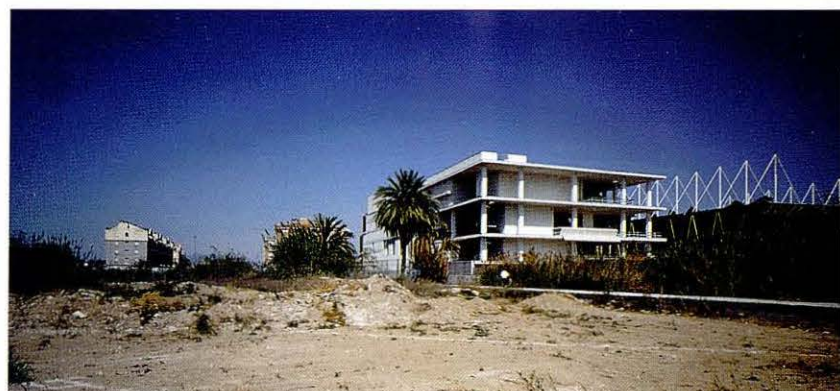
1995

Fins aquí, les condicions culturals, les dades culturals sobre les quals es va desenvolupar el projecte i que són les que fan que un projecte pugui ser una obra de referència i esdevingui, per la seva "objectivitat", per la seva generalitat, una experiència real. La resta, l'arquitectura del projecte, la llum, les formes de l'espai o les figures que el representen és una cosa que, tot i que és cabdal i que és allò que realment distingeix el que és arquitectura del que no ho és, més que parlar-ne només pot ser mostrat, assenyalat.

Aquest projecte es va publicar a *Quaderns* 197, p. 28.
 This project was published in *Quaderns* 197, pg. 28.

Vista parcial de la façana sud i
façana est, amb l'accés principal.
Partial view of the south facade and east
facade with main entrance.

1988

Few programmes other than those for libraries, understood as large centres of communication and information, have recently undergone such intense modification in terms of function and organisational and figurative structure. There can be few examples as ideal as these to illustrate the need for versatility of architecture as a support for the transformations in cultural content, in managerial processes or in the vehicles for the diffusion of the media, whatever form these take.

And it could only be thus: a library, by virtue of its use and content, is one of the paradigms par excellence in which to recognise the evolution and transformation of cultural change. And the architecture which represents it must assume and even reveal these realities if it is to be more than a simple aesthetic experience. We attempted to find answers to these and other questions through the project with which we were entrusted by the Ministry of Culture. The site was a 50 x 100 metre rectangle in Murcia's expansion zone.

This plot, of generous dimensions, well linked to the centre and with no demands other than those of its future use, seemed to be the ideal place in which to conceive of the essentials of a modern library. It was enough to contemplate the empty

site as the free, versatile platform on which to think about the idea of a library in order to find the relationship we sought between architecture, programme and place. The three-time repetition of these platforms separated from one another five metres in height, made it possible to extend onto each of them the essential content of the programme of each floor: on the ground floor all the more dynamic spaces of this communication such as the children's and adults' lending section, newspaper library, young people's reading room, etc; on the first floor a single hall serving simultaneously as reading room, video library and sound library which would show that reading a book, watching a video or listening to a record is today part of a single system of communication. The third floor contains specific elements relating to the history of the region and culture of Murcia. A basement containing a small exhibition room and a small conference hall as well as spaces for storerooms, mobile library buses and installations, between-floor spaces destined to house the floor stores complete the programme. On each floor, the programme occupies its necessary space, leaving the rest free to be use in the open air. The architecture of each floor was not intended to be formalised according to prior

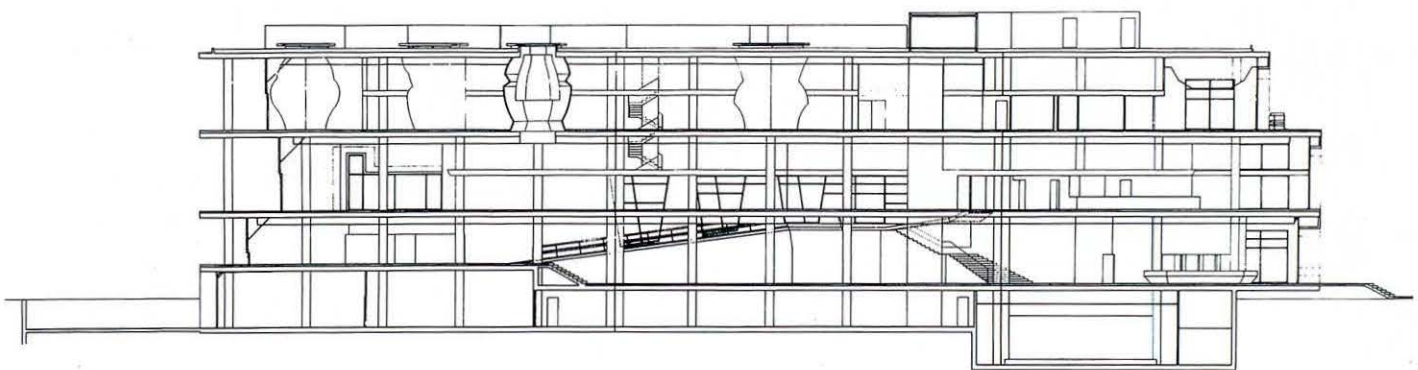
definition in order to guarantee versatility of use: it was a question of providing the programme on each floor with a law, a certain form of order which would make it possible to speak of activities without the need to associate them with precincts, of uses without their differences implying the need for compartmentalisation. This lack of strict functional definition fostered an architecture made of subtraction, even of renunciation, since we accepted that at the limit the construction of the project was situated in the narrow vein in which architecture is not yet architecture and, at the same time, is about to cease to be so.

1995

So far, the cultural conditions, the cultural basis on which the project was developed and which allow a project to become a work of reference and, by virtue of its "objectivity", its generality, a real experience. The rest, the architecture of the project, the light, the forms of space or the figures representing it is something that being capital, and being that which really distinguishes between what is and what is not architecture, rather than talked about can only be shown, indicated.

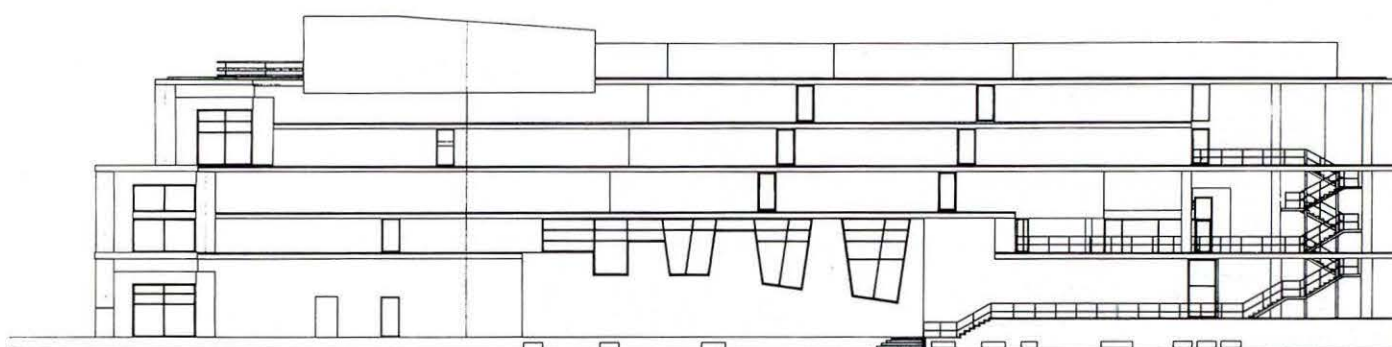

1

2

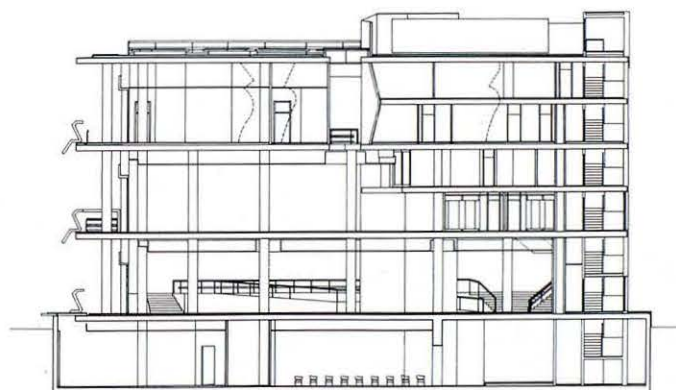
1. Alçat sud. South elevation.
2. Secció longitudinal. Longitudinal section.
3. Alçat nord. North elevation.
4. Alçat est. East elevation.
5. Secció transversal. Cross section.

3

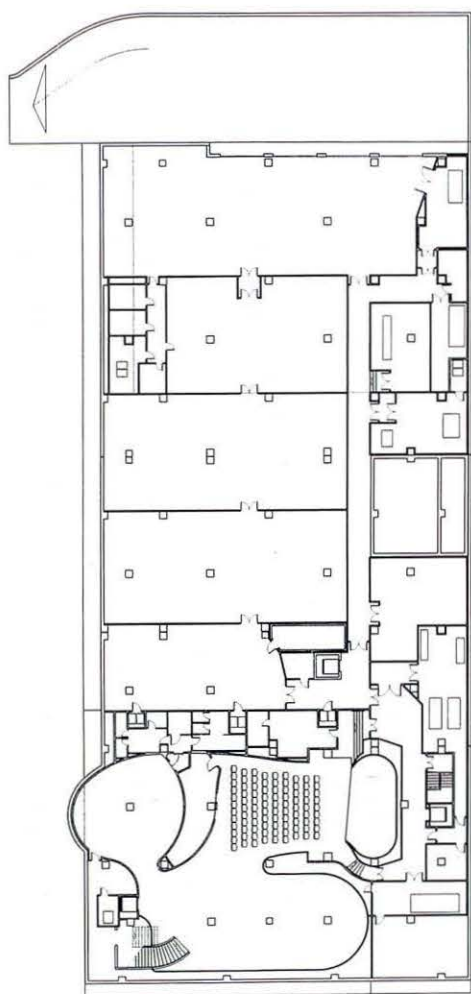
4

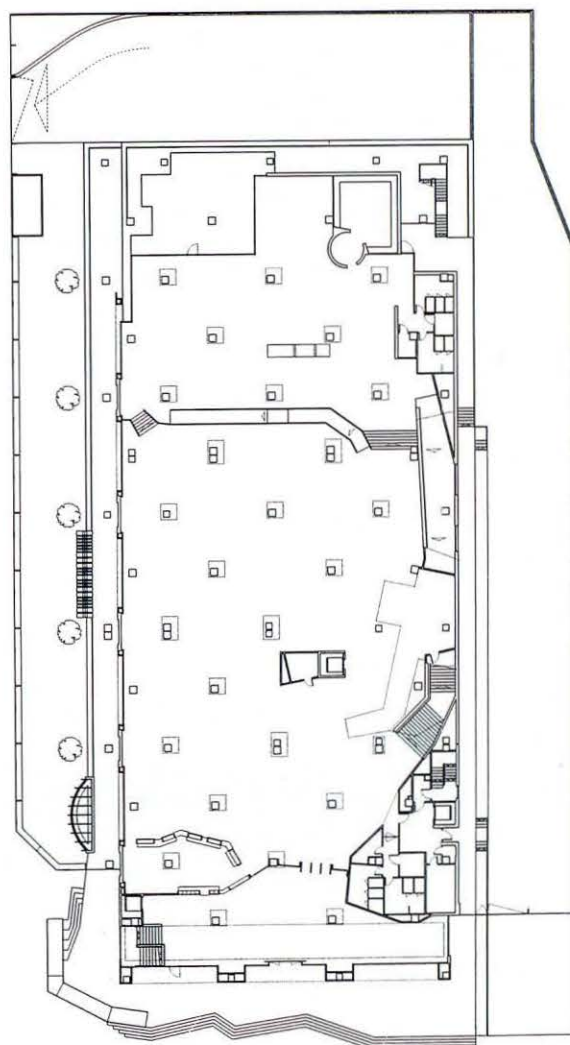
5

6

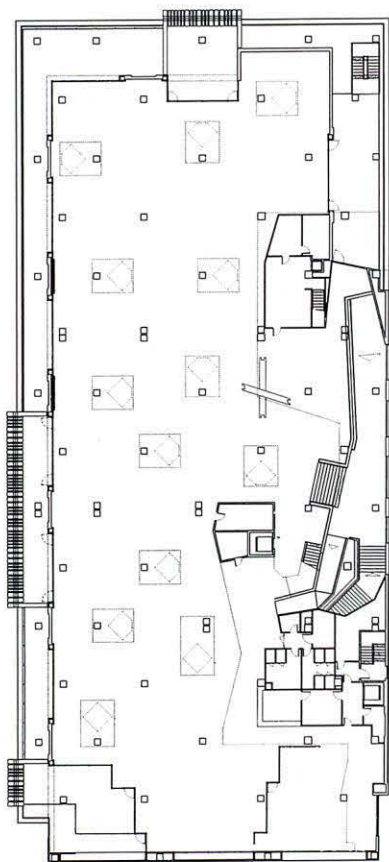
7

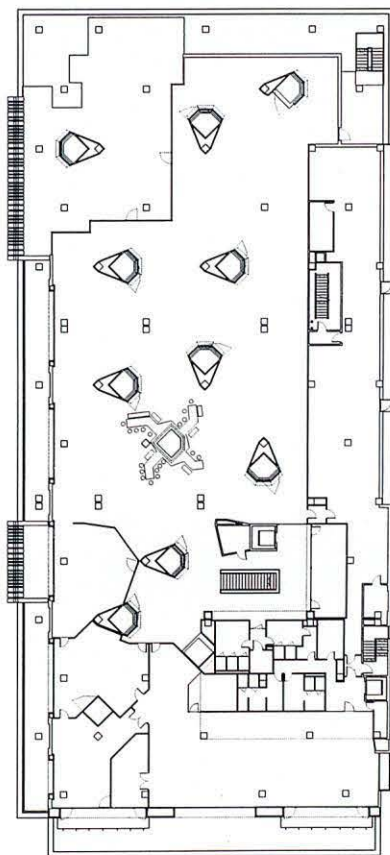
6. Planta sotterrani.
Basement floor plan.
7. Planta baixa.
Ground floor plan.

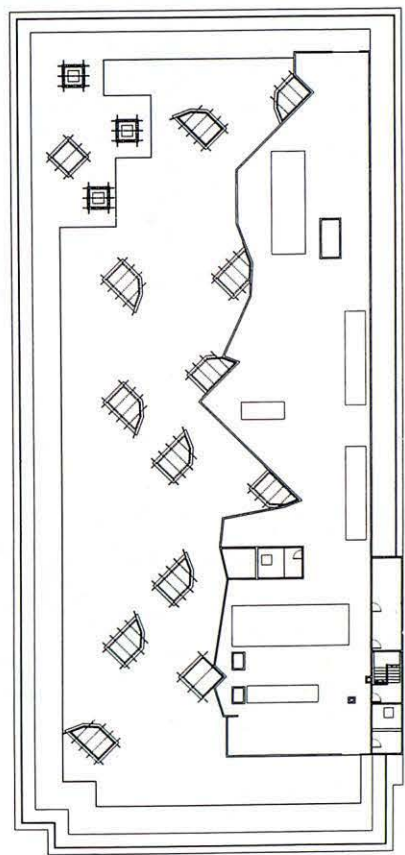
8

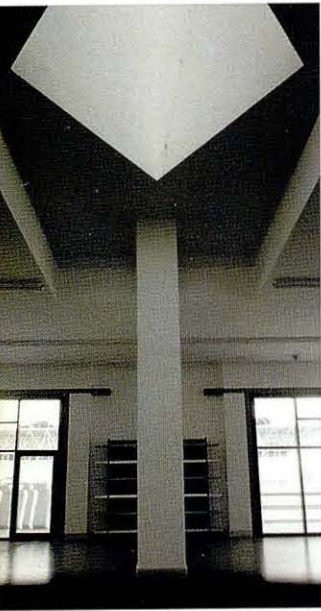
9

10

8. Planta primera.
First floor plan.
9. Planta segona.
Second floor plan.
10. Coberta. Roof.

Planta baixa. Vista de l'escala i rampa d'accés a la primera planta.
Vista des de la recepció de l'espai de la futura hemeroteca i zones de préstec.
Ground floor plan. Views of the main staircase and ramp to first floor.
View from reception area towards the future space for the newspaper library and the loan sections.

Planta segona. Vista dels lluernaris .
Second floor. View of the skylights.

